

N:o 250.

Af Herr E. Key: Med förslag till lag rörande emigrantagenter.

Om det å ena sidan måste erkännas, att en hvar eger rätt att söka sin utkomst genom ärligt arbete, huru, när och hvar han det bäst kan finna, och att ingen, som önskar utflytta från Sverige, ur frihetens och humanitetens synpunkt kan derifrån förhindras, så kräver å andra sidan samhällsordningens och likställighetens grundsats, att denna obegränsade utflyttningsfrihet icke medför något ingrepp uti eller kontraktsvidrigt brytande af de förbindelser, i hvilka emigranten står, vare sig till fäderneslandet, till kommunen eller till den enskilde.

Så länge vårt försvarsväsen är fotadt på den allmänna värneplikten, och ju fullständigare det kommer att stödja sig på densamma, desto mera kräver också samhällsrätten, att den enskilde, som uppvuxit under skydd af fosterlandets lagar och i dess folkskolor eller läroverk åtnjutit kostnadsfri uppfostran, kanske äfven underhåll, vid inträdet i värnepliktsåldern fullgör sin första pligt mot Staten, den att deltaga i dess försvar.

Vidare fordrar rättvisan, att den utflyttande, innan han lemnar landet, uppfyller sina åligganden mot det inskränktare samhället, familjen och kommunen, så att han icke hjertlöst öfverlemnar hustru och barn åt brist och elände, eller med omsorgen om dessa betungar fattigvården inom den socken, hvilken han tillhört. De sednare årens erfarenhet gifver emellertid beklagligen vid hand, att många olägenheter uppstått till följd af bristande samvetsgranhet i ofvanberörda hänseenden. Soldater vid indelta arméen samt beväringssynglingar hafva begynt att hoptals rymma till Amerika, antalet af dem som öfvergifva hustru och barn, lemnande dessa åt församlingens fattigvård eller den enskilda barmhertigheten, ökas alltjemt; — det skrifna kontraktet och det muntliga aftalet brytes, åsamkade skulder och bristande skatteliqvider undgås. Härigenom upplösas samhällsbanden mer och mer, under det att nutidens slafhandlare, emigrantvärfvarne, drifva ett ohejdadt ockrande på lättrogenheten.

Flera socknar uti min hemort hafva fördenskull genom beslut, fattade å

kommunalstämmor, gifvit mig uppdrag att vid innevarande riksdag väcka motion i syfte att åstadkomma rättelse i dessa öfverhandtagande missförhållanden.

Från Kristdala församling af Calmar län hafva t. ex. under de sednaste fyra åren emigrerat ej mindre än 39 yunglingar inom beväringåldern, hvarjemte socknens folkmängd genom utflyttningar *minskats* från 4,209 till 4,058 personer. Från den angränsande Tuna församling hafva sistlidet år åtta beväringynglingar öfvergifvit Sverige. Från Rumskulla socken kvarlemnade, bland emigranter förlidit år, fyra karlar sina hustrur med tillhoppa 17 barn, hvilka alla af fattigvården måste underhållas. Från Misterhults socken med en folkmängd af 6,515 personer hafva de tvänne sista åren 1867—1868 ej mindre än 330 personer emigrerat till Amerika. Af dessa hafva fem afvikit, kvarlemnande sina hustrur med tillhoppa 20 barn, hvilka nu mer och mindre betunga fattigvården. Bland de utflyttade befinna sig derjemte omkring 100 beväringpligtige yunglingar, hvaraf flera efterlemnat oäkta oförsörjda barn. Från Calmare regemente hafva 9 soldater under tiden från Augusti 1867 till November 1868 tymt till Amerika. Från Kronobergs, Lifregementets husarer. Jönköpings och Nerikes m. fl. regementen lära äfven rymningar egt rum. Denna sorgliga förteckning skulle tyvärr än vidare kunna kompletteras, men det ofvan anförda torde här vara nog. På grund af hvad sålunda blifvit anfördt får jag ödmjukligen föreslå:

- 1) att agent skall, innan emigrant af honom får befordras till utländsk ort, inför magistraten i den stad, hvarifrån resan till utlandet anträdes, uppvisa och aflemna: *a)* intyg från pastor i den församling emigranten tillhört, att denne icke är krigsman, i annans tjänst eller i beväringåldern; *b)* bevis från kronofogde, att den utflyttande icke häftar för obetalda krono- och kommunalutskylder; *c)* intyg, utfärdadt och underskrifvet af ordföränderne i kommunalstämma och nämnd, af innehåll att emigranten, i fall han kvarlemnat hustru och barn eller endera, antingen deponerat ett för dessas nödtorftiga underhåll tillräckligt penningebelopp, eller också att tvänne vederhäftige män ikläda sig ansvar för att kommunen icke inom någon viss, i lag bestämd tid skall besväras med fattigunderstöd till emigrantens familj.
- 2) att, om agent underlåter uppfylla ofvan berörda föreskrifter och och ersättningsanspråk väckes, vare han genast skyldig ersätta kostnad och skada till kronan eller kommunen. Skulle tvist uppstå i fråga om ersättningen och saken vid domstol anhäniggöras, vare agent det oaktadt pligtig att antingen deponera den äskade ersättningen, eller anskaffa nöjaktig säkerhet för motsvarande penningebelopp. I fråga om beväringyngling be-

stämmes ersättning till den för friköpning från vapenöfnings-skyldighet fastställda summa. Brister agent i tillgång, böte med fängelse enligt lag.

- 3) att emigrantagent, som tvänne gånger blifvit förvunnen till öfverträdelse mot de i första punkten bestämda föreskrifter, icke vidare får med emigrantbefordring taga befattning.

Att här föreslagna åtgärder icke skola göra tillfyllest, förutser jag nogsam, men då, för missbrukets skull, inga inskränkningar i den medborgerliga friheten eller i den internationela samfärdseln kunna vidtagas, så att t. ex. det gamla passtvänet återupplifvas, och då jag i allt fall är öfvertygad, att ofvanberörda åtgärder i icke så ringa mån skola medverka till en bättre ordning, så får jag anhålla om remiss af denna motion till Lag-Utskottet.

Emil Key.

N:o 251.

Af Herr E. Key: Angående omorganisation af Trafikstyrelsen och i sammanhang dermed, Jernvägsbyggnadsstyrelsens indragning.

Då förlidit års Riksdag uti underdanig skrifvelse (N:o 77) till Kongl. Maj:t hemställt: "huruvida icke Styrelsen öfver Statens jernvägsbyggnader och jernvägs- trafik kunna sammanföras till en enda styrelse för Statens jernvägar. eller, om detta icke finnes ändamålsenligt, den förra Styrelsen förläggas till arbetslinien;" men då de invändningar, som mot det sednare alternativet af Jernvägsbyggnadsstyrelsen blifvit gjorda, fortfarande måste anses gällande, och Riksdagen i ofvanberörda skrifvelse åberopat dessa, innehållande: "att en sådan Styrelsens förflyttning från hufvud- staden till arbetslinien skulle i andra afseenden medföra de olägenheter, bland andra, att meddelandet mellan Civil-departementet, hvarunder Styrelsen subordine- rade och Styrelsen skulle blifva försvåradt: att Styrelsen icke skulle lika hastigt, som nu vore möjligt, kunna såväl lemna de upplysningar och uppgifter, som andra inom hufvudstaden varande embetsverk, med hvilka Styrelsen vore i beröring, kunde